

סדר הדין ל... מט' 45/ב

מישיבת ועדת החוקה, חוק המשפט
שהתקיימה ביום ד', כ"ה בתמוז תשי"ג-8.7.55 בשעה 08.45.

- השתתפו:
- מ. מונט - היו"ר
 - ע. איכילוב
 - ד. בר-רב-האי
 - ס. בגין
 - י. הררי
 - ז. ורהפטיג
 - נ. חת
 - י. קליבנוב
 - י. שפירא

- בעדרו:
- מ. גרם
 - ע. מסף
 - ב. מבניאל
 - כ. מזניה
 - ת. טובי
 - י. כטה
 - ק. לוז
 - ע. טיטון
 - ס. סנה
 - ח. רובין
 - מ. קסיס
 - ר. שרי
 - א. מבורי

- מוזמנים:
- פ. רוזן - שר המשפטים
 - ח. כהן - היועץ המשפטי
 - א. ידין - השנה ליועץ המשפטי

סדר-היום: חוק השופטים.

היו"ר מ. מונט: בני פותח את הישיבה.

חוק השופטים.

היו"ר מ. מונט: בני מאשר שטר שפירא עדיין איננו, אך לא
בוכל לבטל את הישיבה ונצטרך להתחיל בדיון
בלעדיו.

טענה 10.

ח. כהן: ועדת המסנה הוסיפה על ההצעה המקורית של
הממשלה את התנאי המגביל: "ובלבד שתקופת
כהונתו לא תעלה ---". הגבלה זו נובעת מהבטחת שברכש בשלוש השנים
האחרונות.

ד. בר-רב-האי: לשם אחידות הנוסח אני מציע להוסיף בטענה
10(א)(1) את המליצה בהתייעצות עם נשיא
בית-המשפט העליון. בטקרה זה, יותר מאשר בכל הזדמנות אחרת, מוצדקת
התייעצות מוקדמת עם נשיא בית-המשפט העליון.

ז. ורהפטיג:

מטילת כתבנו בסעיף-קטן (ג) "בהסכמת נשיא בית-המשפט העליון", כך שמהירות

כבר מינה.

מני מניע למחוק בסעיף קטנים (א) ו-(ב)

את המלים "לענין מסוים או".

י. הררי:

עד עכשיו אמר היה למנות שופט לבית-משפט יותר גבוה באופן זמני לשלושה חדשים, ואשר היה לחדש זאת עד מין סוף. עכשיו בוטלה ההגבלה של שלוש חדשים, אבל הוכנסה הגבלה של שנה. לא נאמר מה יהיה אח"כ. האם יחזירו שופט כזה לבית-המשפט המחוזי, ויקחו לו פט מחוזי אחר במקומו, גם הוא באופן זמני? יכול להיווצר מצב שכל אחד משופטי בית-המשפט המחוזי יכהן בבית-המשפט העליון במשך שנה, ולא ייטרו שופטים מחוזיים שיוכלו להתמנות באופן זמני לתפקיד זה. צריך גם לכתוב ברורות מה פירוש שנה. האם זו שנה רצופה או לא רצופה; האם שופט שמונה פעם באופן קבוע אמר או אי-אמר למנותו זמנית וכו'.

בפיסקה (ב) אין כל הגבלה בזמן. אם ישנה הגבלה בזמן על העלתו הזמנית, צריכה להיות הגבלה כזאת גם על הורדתו זמנית.

בקריאה הרטובה התבגדתי בכלל להורדה בדרגה. הוסבר לי כי למעמים פעלים שופט בית-המשפט המחוזי לבית-המשפט העליון, ובמקרים בבית-המשפט המחוזי מטפטים שהוא התחיל בהם, מטפטים שנמסכים למעמים שנים ומי-אמרו לסיימם במקד זמן קצר, ואם אין מאפשרים הורדתו בדרגה לצורך סיום המשפטים המלה, גורמים לעול. זה הגיוני, אבל אם לכך הכוונה, צריך להגביל את המפשרות האם למקרים כאלה.

י. שפירא:

חבר הכנסת ורהפטיג צדק בהעירו כי מינה צריכה להיות אפשרות שור המשפטים ימנה שופט מחוזי באופן זמני לבית-המשפט העליון לענין מסויים. אינה צריכה להינתן לשר המשפטים אפשרות התערבות בהרכב השופטים בדרך זו. הכוונה היתה לכך שלאחר מינויו של שופט בית-המשפט המחוזי כשופט בית-המשפט העליון הוא יוכל לסיים את המשפטים שהתחיל בהם בהיותו בבית-המשפט המחוזי. הדבר הזה ניתן לביסוח. צריך להוסיף: "אולם אם תוך הדמן השפטיים הזה התחיל להשתתף בבירור משפט ולא הספיק לסיימו, יוכל שר המשפטים להמריך זאת, או שזה ייעשה באופן אוטומטי. על-ידי ק אפשר לוותר על המלים "לענין מסויים".

אמר להערתו של חבר הכנסת הררי, הייתי מציע שתוך תקופה מסויימת, באשר שלוש או חמש שנים, לא יוכל שופט לכהן כשופט זמני יותר מאשר שנה. שר המשפטים מינוו דבר קבוע. תוך תקופה זו הוא עלול להתחלף. אם מבטחים שתוך תקופה זו לא יוכל שר המשפטים למנות שופט באופן זמני ליותר מאשר שנה, גרמה לי שמטיגים את שתי המטרות: מאפשרים גמישות מצד אחד ומונעים אפשרות של שימוש לרעה בגמישות זו מצד שני.

ג. חת:

גם מני מיני מקבל את הרעיון ששר המשפטים, שהוא גם חבר המשלה, יוכל למנות בית-משפט לענין מסויים. הייתי רוצה שהרכב בית-המשפט יהיה בסמכותו של נשיא בית-המשפט העליון. הייתי מוסיף כאן כי את המינויים המלה יעשה שר המשפטים בהסכמה ובהתייעצות עם נשיא בית-המשפט העליון. אז אין גם צורך בהגבלה של שנה. (פ. אונגא: זוהי עקיפה של ועדת המינויים).

ח. כהן:

מני מניח כי מצד שר המשפטים והמשלה אין התנגדות לכך שהמינויים הזמניים יוגבלו כפי שהוועדה תמצא לנכון. הדבר הזה בא רק כדי לאפשר טילוי מקומות שנתפנו באופן זמני. למעשה לא בעשה מינוי כזה גלי הסכמת נשיא בית-המשפט העליון והסועמד לתפקיד זה.

רל.

ח. כהן:

אני מציע לוועדה לסקור את הנוסח הבא,
המאחד את הסעיפים-הקטנים:

"ור המעשים רשמי לסנות שופט בית מעט
מחוזי כנשיא בית משפט מחוזי בפועל או כשופט בית המשפט העליון בפועל,
וכן הוא רשמי לסנות שופט בית המשפט העליון
כשופט בית משפט מחוזי בפועל, שופט בית-משפט מחוזי כשופט שלום ראשי
בפועל או כשופט שלום בפועל, ושופט שלום כשופט בפועל של בית משפט מחוזי.

"מינוי לפי סעיף זה יהיה סובגל לתקפה
שלא תעלה על שנה אחת, ולא ייעשה אלא בהסכמת הסופרם ולאחר התייעצות
עם נשיא בית-המשפט המחוזי (או העליון) שאליו נתמנה.

"נתמנה שופט זמנית לפי סעיף זה, יהא מוסמך
לגזור את הדיון בכל משפט שהחל בו אף לאחר עזר התקופה לה נתמנה."

י. הררי:

לי אינה דרושה הגבלת הזמן, אבל אם ששירים
הגבלה, הייתי מציע לא שנה סתוך שלוש שנים
אלא ששה חדשים סתוך שנה וחצי.

פ. רוזן:

הצעת חבר הכנסת חת היא ההצעה המקורית של
הממשלה, וגם היום אני חושב שהיא נכונה,
חוץ ממיד המלים "לענין מסויים". הצענו את ההצעה הזאת לפי בסיונונו.
בירוסלים היה מצב שמי-מפטר היה להרכיב הרוב שלא על-ידי ירוף
שופט שלום למשפט מסויים שנדון בפני בית-המשפט המחוזי. מפטר לעשות את
הדבר בצורת הסוגה, על-ידי מינוי זמני, אבל למעשה זה מינוי לענין
מסויים.

י. ספירא:

זה נכון, אבל קשה לכתוב בחוק כי שר המשפטים
יכול לסנות שופט מסויים לענין מסויים.

ג. חת:

אני מציע לכתוב במסורם "בהתייעצות עם נשיא
בית-המשפט העליון - בהסכמת נשיא בית-

המשפט העליון".

פ. רוזן:

על הוועדה להחליט האם היא רוצה שתפקידו
של נשיא בית-המשפט העליון יהיה דוגמת
הלורד צ'נסלור או הלורד צ'יף ג'סטיס. אין אנחנו מתכוונים להעמיס
על בית-המשפט העליון יותר ויותר תפקידים. גדולתו במסקי-הדין שהוא
מוציא, בעוד שהלורד צ'נסלור אינו יושב בדין אלא במקרים יוצאים מן הכלל.
אנחנו התכוונו שנשיא בית-המשפט העליון יהיה השופט הגבוה ביותר. מינוי
חושב שיש ענין להעמיס עליו תפקידים אדמיניסטרטיביים אחד אחר השני.
מינוי מתנגד להצעה שמינוי שופט בית-משפט מחוזי ייעשה בהתייעצות או
בהסכמת נשיא בית-המשפט העליון, אבל לא הייתי מסיל עליו את יתר הדברים.
הנוהג עד עכשיו היה שלא רק שופט בית-המשפט המחוזי לא נתמנה באופן זמני
לשופט בית-המשפט העליון בלי התייעצות עם נשיא בית-המשפט העליון,
אלא שנשיא בית-המשפט העליון התייעץ בענין זה עם כל שופטי בית-המשפט
העליון. מינוי חושב שהדבר מתאים לתפקידו של נשיא בית-המשפט העליון,
להטיל עליו את הדבר הזה גם במקרה של מינוי שופט שלום באופן זמני כשופט
שלום ראשי או כשופט בית-המשפט המחוזי.

ס. בנין:

לדעתי, יש להטיל את המינוי על ועדת
המינויים או על נשיא בית-המשפט העליון. לא
הייתי רוצה להטיל זאת על נשיא בית-המשפט העליון, אבל אם ימסרו לי
שהטירו על ועדת המינויים תסרבלי יתר על המידה את פעולתה, תהיה ההצעה
האלטרנטיבית המתקבלת ביותר על הדעת שנשיא בית-המשפט העליון יעשה זאת.
ואין זה ענין אדמיניסטרטיבי-משפטי, כפי שמנסים להציגו. יש להרחיק כל
השפעה של הרשות המבצעת על מינוי שופטים. אני סבין כי במקרים מסויים

ועדת החוקה, חוק המשפט
8.7.53
חוק הירפטיים

ר.ל.

ס. בגין:

בזקקים למיבוי זמני. אך אי-אפשר לכתוב בחוק כי המיבוי ייעשה "לענין מסויים", כיון שהגדרה זו כותבת אפשרות לסנות עד פטים לענין מסויים לא רק כספין ברירה אלא בתוך שיקולים אחרים. אני מציע, איפוא, להטיל את המיבויים הזמניים על נשיא בית-המשפט העליון. אם הצעתו זאת תידחה, אציע שהמיבוי יבוצע על-ידי שר המשפטים בהסכמת נשיא בית-המשפט העליון.

י. שפירא:

אני מציע תיקון: שהמיבוי הזמני לבית-המשפט העליון ייעשה על-ידי שר המשפטים בהתייעצות עם נשיא בית-המשפט העליון, ולבית-המשפט החרוזי - בהתייעצות עם נשיא בית-המשפט המחוזי. המטלה שלנו למעשה הרבה יותר ליברלית מאשר היא מסכימה לכתוב בחוקים. למעשה היא מתייעצת עם נשיא בית-המשפט העליון וגם עם שופטים אחרים, וקבלת את הסכמתם, אך אינה כותבת זאת בחוק. אני מציע לכתוב זאת.

אני מציע תיקון להצעת היועץ המשפטי: נדמה לי שיותר נכון לכתוב "כנשיא המועל של בית-המשפט המחוזי" מאשר "כנשיא בית המשפט המחוזי במועל".

י. קליבנוב:

אני טוען לאי-תלותם של כתי-המשפט ולתפקיד יותר אחרתי של נשיא בית-המשפט העליון. הדבר הזה אינו מוצא תגובה חיובית לא בכנסת ולא בקהל. ואין לי ברירה אלא לקבל את המצב כמות שהוא. לפיכך אני טוכן לפשרות. אני מסכים עם שר המשפטים שאין להטיל על נשיא בית-המשפט העליון תפקידים סינהלתיים.

אשר למיבוי שופטים באופן זמני, עד כמה שהדבר נוגע לתקופה מסויימת הייתי סוותר על הצורך בהתייעצות עם נשיא בית-המשפט העליון, והייתי עומד עליו רק במידה שזה נוגע למיבוי לענין מסויים.

י. הררי:

אני מציע לחזור להצעת המטלה כפי שהיא טופיעה בסעיף 9, כתיקון אחד: בפתיקת המלים "לענין מסויים" על-ידי כך בופלת הגבלת הזמן ובופל גם הצורך בהתייעצות עם נשיא בית-משפט כל שהוא. במקרה שהצעתו זאת לא תקבל, אני מציע ששר המשפטים יוכל לסנות שופט באופן זמני לתקופה של לא יותר מששה חדשים תוך שנה.

ח. כהן:

אני מקבל את תיקונו הלשוני של חבר הכנסת שפירא להצעתו.

י. שפירא:

אני מקבל את הצעת היועץ המשפטי מתיקון זה: אפשר יהיה לסנות שופט זמני לתקופה של יותר משנה בתוך שלוש שנים.

הוחלט: 1. לדחות את הצעת ס. בגין, האומרת שכל הפטים ייעשו על-ידי נשיא בית-המשפט העליון.

הסתייגות לס. בגין.

2. לדחות את הצעת י. הררי, האומרת שהסעיף ינוסח כפי שנוסח סעיף 9 בהצעה המקורית של המטלה, בהשמטת המלים "לענין מסויים".

הסתייגות לי. הררי.

ל

3. לדחות את הצעת נ. חת, האוסרת שטר השופטים יהיה רשמי למנות מינוי זמני בהסכמת בניה בית-המשפט העליון.

הסתייגות לב. חת.

4. לדחות את הצעת י. הררי האוסרת שמינוי זמני יוכל להיעשות לתקופה של לא יותר משישה חודשים בשנה.

הסתייגות לי. הררי

5. לקבל את ההצעה להסמיט את המלים "לענין מסויים".

6. לקבל את הצעת י. שפירא האוסרת שמינוי זמני יוכל להיעשות לתקופה שלא תעלה על שנה בתוך שלוש שנים.

7. לקבל את הצעת הנוסח של היועץ המשפטי, בתיקון שנתקבל (שנה מתוך שלוש שנים). הסעיף ינוסח כך: "טר המשפטים רשמי למנות שופט בית-משפט מחוזי כנשיא בפועל של בית-משפט מחוזי או כשופט בפועל של בית המשפט העליון, וכן הוא רשמי למנות שופט בית-המשפט העליון כנשיא בפועל או כשופט בפועל של בית משפט מחוזי, שופט בית-משפט מחוזי כשופט שלום רשמי בפועל או כשופט שלום בפועל, ושופט שלום כשופט בפועל של בית משפט מחוזי. מינוי לפי סעיף זה יהיה מוגבל לתקופה שלא תעלה על שנה אחת תוך שלוש שנים, ולא ייעשה אלא בהסכמת המועמד ולאחר התייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, שאליו נתמנה. נתמנה שופט זמנית לפי סעיף זה, יהא מוסמך לגבור את הדיון בכל משפט שהחל בו אף לאחר עבור התקופה לא נתמנה."

סעיף 11.

י. שפירא: הסעיף הזה כולל בתוכו את הצורך בטמירה על העיקרון של מינוי שופט לכל החיים, עם הכרה בחשש ששופט עלול להימצא בלתי מתאים לאחר מינויו. הסעיף הזה נותן כעין אפשרות של מינוי לנסיון. הסיבה השניה לסעיף זה הוא שיטתם סקרים של שעת חירום, שיש צורך לקיים משפטים רבים ודחופים.

ט. בגין: מני סביע למחוק את הסעיף. מפילו לפי ההגיון הפנימי של הצעת החוק הזאת, האפשרות למנות שופטים זמניים היא חמורה מאוד. מינוי שופטים לתקופת נסיון עושה אותם תלויים במי שמינה אותם, ודבר זה מוגע בהנחה היסודית האמורה כי שופט צריך להתמנות ללא תקופת ניסיון ולהיות בלתי תלוי במי שמינה אותו.

אם לא תקבל ההצעה למחוק את הסעיף כולו, מני סביע לפחות - וההגיון מחייב זאת - להטיל את המינוי הזה על ועדת המינויים. אם ועדת המינויים ממנה את השופטים הקבועים, לשם מה ניטול ממנה את הסמכות למנות שופטים - שהם שופטים לכל דבר - אלא שתקופת כהונתם תינה הרגילה?

י. הררי: מני בעד שתיקת סעיף 11, ומני מקבל את כל-ביסוסים שהביא חבר הכנסת בגין. את כוונת סעיף 11 לשעת חירום, למקרים כמו מאורעות 1929, יחוקקו לכך חוק מיוחד. מני מבקר טבעיין זה יוחק חוק מיוחד במקרה של צורך, מאשר שיוכל סעיף קבוע לחוק. ואם כוונת הסעיף לתקופת נסיון לשופטים, האם עלינו להסיק שיהיו שופטים שיתמנו לתקופת נסיון ויהיו שופטים שלא יתמנו לתקופת נסיון, כלומר, שני מינוי שופטים?

ר.ל.

ד. ברור-אמי:

אם הסעיף מכונן לתקופת נסיון לשופטים, מבי מתנגד לו. מבי חושב שכוננתו מחרת. הסעיף הזה נוצר בשביל אותם אנשים שאין להם ענין בעמידה על עמדתם בתור שופטים, שמתמנים באופן זמני, בהתנדבות, על-מנת לפתור את הבעיה בטקרה של מיגור רב או של צורך בשיפוט דחוף. רק למני שנה וחצי-שנתיים היו בתי-המשפט עמוסים עבורה, והופיעה הצעה לגייס מספר עורכי-דין כשופטים זמניים על-מנת לחסל את הגרעון. ההצעה הזאת שודרה על התכונות הנדרשות מטופט קבוע. היה ברור כי לתפקיד זה צריכים להתמנות זקא אנשים שאינם מעוניינים במינוי קבוע.

ז. ורהפטיג:

גם מבי בעד פחיקת הסעיף. לו היה זה ענין של שעת חירום, אפשר היה להתווסף. אבל דוקא כאשר שהוכנס כאן הנימוק של תקופת נסיון, אין לקבל את הסעיף.

נ. חת:

מני רואה בפרוטוקול יטיבת ועדת המסנה ששופטים מחוזיים ביקשו למחוק את הסעיף, שופטי בית-המשפט העליון התנגדו לו, ואף עורכי-הדין הציעו שהמינוי הזה ייעשה על-ידי ועדת המינויים. כלומר, כל העוסקים בטקצוע אינם רואים את הסעיף הזה כנכון. אם שר המשפטים בכל זאת חושב כי הסעיף יהא דרוש לו במקרים מסויימים, יש צורך לעשות זאת על-ידי ועדת המינויים. אם לא, מוטב למחוק את הסעיף.

פ. רוזן:

קיבלתי משלחת מיוחדת מטעם הסתדרות עורכי-הדין, ובפגישה שהיתה לי אתם הם הפליצו על הסעיף הזה. הם אמרו שאם יהיו שוכנים להתנדב לתקופה של שנה כדי לחסל את הגרעון שהצטבר. כולם חוץ ממנד המליצו על הדבר הזה. הם התכוונו בעיקר לבית-המשפט העליון. הסברתי להם את פיקפוקן שופטי בית-המשפט העליון דחו את ההצעה הזאת באופן מוחלט. מנהל מחלקת בתי-המשפט השוכס מייזנברג בלהם מלחמה בלהבת בעד הסעיף הזה. כוונתו היתה בעיקר לתקופת נסיון, שחשט של מינוי גלתי מוצלח. בזמנו הסברתי בוועדה הזאת את הצורה שהיתה באוגה במרצות טובות, ביניהן בגרמניה, שגדס שהיה כסיר בתמנה ל"מסור", שאי-אפשר היה לפטרו, מלא שלא תמיד הועלה לדרגה גבוהה מ"מסור", לשופט שלום. גם מצלנו קיימת הבעיה הזאת, מפני שלפעמים קורה שהמינוי אינו מוצלח. אם מוחקים את הסעיף הזה, צריך לקבל את הסיכון שבמינוי לא מוצלח. מינוי עומד על הסעיף הזה, אם הוא נתקל בהתנגדות כה גדולה. עלי להעיר כי לטענתי בפני עורכי-הדין: מי יהיה זה שופט ירצה לרכוש לו קליינטים בתקופה שהיא משפט כשופט, עבו לי: אפשר לקחת את השופטים הגלה למשפטים פליליים.

הוחלט: למחוק את הסעיף.

סעיף 12.

י. ספירא:

הסעיף הזה נתקבל על דעת כל החברים בוועדת המסנה. חבר הכנסת בגין העיר כי במקום "להכיר פניה" צריך לאמר "לשאת פניה", אך הוא ויתר על הערתו לאחר הסברה שקיבל.

א. ידין:

בעקבות מינוי סעיף 9 צריך להכנס שינוי גם בסעיף זה. בטותו סעיף קבענו כי בשיא בית-המשפט העליון תתמנה מבין שופטי בית-המשפט העליון. אם אין הוא יכול להתמנות מלא מבין שופטי בית-המשפט העליון, והוא מוסרים את הצהרתם בהיותם שופטי בית-המשפט העליון, אין צורך לכתוב כי הוא ימסור את הצהרתו בפני בשיא המדינה. לפי סדר זה הוא מוסר אותה למני כן, בביכנסו לתפקידו כשופט בית המשפט העליון.

ר.ל.

ז. ורהפטיג:

נדמה לי שצריך לכתוב בסעיף-קטן (ג): שופט שהצהיר פעם אחת, לא צריך להצהיר יותר עם מינוי תפקידו.

י. שפירא:

מין זה נוסח טוב. יכול להיות שופט שהתפטר ונח"כ חוזר לתפקידו וצריך להישבע שנית.

ח. כהן:

אני מציע שכל שופט יצהיר את הצהרתו בפני נשיא המדינה. מינוי רגיל הוא סיבה מדוע שופט שלום לא יתיצב בפני נשיא המדינה ויצהיר בפניו את הצהרתו. אולי מוטב לכתוב: לפני כניסתו לתפקידו "במקום "לפני שיטת בדין".

הוחלט:

לקבל את הצעת ח. כהן, לפיה ינוסח סעיף 12. כך: "מי שנמנה שופט יצהיר לפני שיטת בדין בפני נשיא המדינה הצהרה זו". (סעיפים-קטנים (ב) ו-(ג) ייטחקו).

סעיף 13.

י. שפירא:

כאן התעוררה שתי בעיות: הבעיה האחת היא שמי שאינו כסיר מטיג את מינויו בדרכי רמאות. הבעיה השנייה היא שאפשר לדלוג על ועדת המינויים. שר המספטים פוּדֵע לנשיא כי מועמד מסוים טובה על-ידי ועדת המינויים, והמועמד מתמנה לשופט. לאחר זאת אפשר לפטר את שר המספטים על מעשהו, אבל השופט טובה. הבעיה של מינוי בדרכי רמאות תצא את פתרונה על-ידי דיון בפני בית-הדין המסמעת. מה שנוגע לבעיה השנייה, זו תצא את פתרונה על-ידי פניה לבית-המספטים העליון תוך שלושה חדשים, רק במקרה שהיה פגם בפרוצדורה של המינוי. (י. הררי: מי רשאי לפנות לבית-המספטים העליון?) כל אדם. (י. הררי: זה מסוכן.)

ז. ורהפטיג:

הסעיף הזה אינו דרוש. אם לא יועיל - הוא עלול להזיק. לגבי שום מינוי אין אנחנו אוסרים הגשת ערעור. גם בכל הנוגע לבחירתם של חברי הכנסת ישנו חוק, אבל הוא אינו אוסר הגשת ערעור על בחירתו של חבר הכנסת. (ד. בר-רב-האי: לפי חוק הבחירות אפשר להגיש ערעור תוך תקופה מסויימת, ולאחר זאת המינוי הוא סופי.) ערעור יכול להיות פעולה אינצידנטאלית. יושב בית-דין. אם אחד הצדדים מטיל ספק בחוקיותו של בית-הדין, בית-הדין דן בכך במשך כמה רגעים ופוסק כי מינוי נזקק לטענה זו, ואין כל חשש.

ב. חת:

נדמה לי כי הסעיף הזה מכורון לא למינויו של השופט אלא לטה טענה שופט בהיותו שופט. הכוונה היא שאי-אפשר יהיה להגיד על פסקי-דין שניתנו על-ידי שופט בהיותו שופט, שהם בטלים; שאי-אפשר יהיה לערער עליהם. אם שופט בתמנה נח"כ מתברר כי הוא היה פסול למינוי זה מלכתחילה, צריך למנוע אפשרות של ביטול פסקי-הדין שהוא נתן בזמן היותו שופט.

י. הררי:

מינוי מקבל את ביטולו של חבר הכנסת ורהפטיג. לא יתכן שבכל משפט אפשר יהיה לעורר כטענה רטוריקה את חוקיות הטופסים. יכולה להיות שאלה אם הדבר הזה צריך להופיע בחוק הטופסים או בפרוצדורה של בתי-המספטים. אם רוצים שהדבר יופיע כאן, צריך לכתוב קודם כל כי פירסום מינוי שופט ברשותו ישטט הוכחה למינויו, ואי-אפשר לעורר את שאלת חוקיות מינויו במשפט המתנהל בפניו.

י. שפירא:

הנסיון במשך שנים הרבה בדיוק את ההיפך ממה שאמר חבר הכנסת ורהפטיג: עוררו ועירערו לא פעם במספטים על חוקיות מינויו של שופט. צריך לקבוע כי בבית-משפט שום צד לא יוכל להיכנס לשאלה אם המינוי היה בסדר או לאו. ואין הדבר דומה למינוי של נשיא. במקרה של שופט תמיד ישנו צד הטעונים לסלק את השופט, על-מנת להיפטר על-ידי כך מפסקי-דין שניתן לרעתו. מינוי נוסף בכך שאין לפסול שופט שהטיג את מינויו

ועדת החוקה, חוק וסמט
8.7.53
חוק הסופטים.

ר.ל.

י. ספירט:

בדרכי רטאות. בסעיף אחר בקבע בעד מה אפשר לפטר שופט, ובין יתר הנימוקים טובה גם הנימוק של הטגת טיבו בדרכי רטאות. בצורה זאת גם אינה מתעוררת שאלת חוקיותם של פסקי-הדין שהם הוציאו, כי הוא לא נפטל מלקחתה אלא מפטר.

אבל יכול להיות שקרה אחר. נאמר שנועדה הטינויים לא היה הקוררוט הנדרש על פי החוק, והיה בכל זאת אישרה טיבו של שופט. לא יתכן שדבר כזה יהיה חרות לעולם. יש להפטר תוך זמן טטויים לפנות לבית-המשפט העליון ולערער על כך, ובסקרה שהערער יתקבל - לפטר את השופט הזה. אפשר להוסיף שכל פסקי-הדין ששופט כזה הוציאו בתוך תקופת הזמן שהיה שופט, יהיו חוקיים. אך אני מתנגד לזה על החוק את הסעיף.

ד. בר-רב-האי: לטעמי שתי כוונות: וולידציה של כל מה שהיה, וטניעת אפשרות שכל דיון בבית-המשפט יתחיל בבירור כטרותו של השופט. הפירסום ברשומות כריך להיות מחייב. אבל צודק חבר הכנסת ספירט באומר כי בכל זאת כריכה להיות תקופה, סמוכה לפירסום הטיבו, שבה יוכל כל אזרח לטעון כי הטיבו נעשה שלא כדין.

אני חולק על האפשרות הזאת של ערעור לגבי שופטים זטניים. (י. ספירט: כאן מדובר רק על טיבו שופטים קבועים).

ח. כהן: אני מתנגד בכל תוקף להצעתו של חבר הכנסת ספירט. כוונתו טובה, והתוצאה - זה הדבר ייכנס לחוק - תהא רעה. לא ייטב שופט בישראל שלא יהיו עורכי-דין וחוגי קהל רחבים שירצו וינסו בדרך זו או אחרת לבטל את טיבו. הדבר יביא גם לזילותא דבית-דינא, ויותר מזה - לזילותא דבית-דינא של השופט שנחטפה. האם אנחנו רוצים לסלול לפני השופט את הדרך לאהבת העם על-ידי זה שנפתח פתח רחב לכל טובים דבה לבנות להטיל דופי בפרוצדורה של ועדת הטינויים.

גם הערותיו של חבר הכנסת ורהכטיג לגפרי תלושות מהטציאות. שום עורך-דין לא יערער על טיבו של שופט לפני שיקבל את פסק-הדין. אם פסק-הדין יהיה לטובתו, הוא ישתוק, אבל אם לא יהיה לטובתו, הוא יערער. הטענה הראשונה תהיה שבית-המשפט לערעורים או שהשופט לא נתמנו כדין. בירור הטענה הזאת לוקח זמן רב. יכולה להיות טענה מפילו שחברי ועדת הטינויים, שטיבו את השופט, לא נתמנו כחוק. אם גפתח פתח לטענות כאלה, אין לדבר סוף.

מלה אחת בנוגע לטענה שטר הטפטים עלול להשתמש לרעה במסכותו. שר השפטים אינה אחראי על כך בפני בית-המשפט העליון, אלא רק בפני הכנסת, בית המשפט כבר פסק שהוא לא יתערב בכגון זה. את הדברים האלה שר השפטים אינו עושה בתפקיד סיפויי אלא בתפקיד פרלמנטארי.

הסעיף הזה הכרחי אם אנחנו רוצים לעמוד כי השופט בבית-המשפט יתנהל לגופת של העניינים. אין לפתוח גם פתח של שלושה חדשים או מפילו של שבוע, שבו תלוי הענין בסימן שאלה.

י. ספירט: אני מקבל את נימוקיו ההגיוניים של היועץ המשפטי.

ב. חת: מה הדין במקרה שבלי ערעור יתברר כי הטיבו לא היה בסדר, ובאשר שנועדה הטינויים בעצמה תהיה טעונית לבטלו?

ח. כהן: אם יתברר כי שופט נתן הודעה שלא כדין על כסירותו, זה ענין לבית-דין משמעתי. אם הייתה זו טעות בפרוצדורה, הרי השופט נתמנה ואין זו משמתי.

ר.ל.

ט. בגין:
 מני רוצה להפנות את תשומת לב הוועדה לסתירה
 האפשרית בין הסעיף הזה ובין הטחנות הניתנות
 לשר המשפטים בקשר עם בית הדין המשמעתי. מד שמירם הזכיר שצריך יהיה
 להרחיק את סמכותו של בית-הדין המשמעתי בגלל מה שהוא קרא "טענה
 תרמית". זכות התביעה ניתנת לשר המשפטים. (י. שפירא: ההצעה תהיה
 שבענין זה הפניה תיעשה על-ידי ועדת המינויים). לפי טענה כתוב ששר
 המשפטים מביט את התביעה הזאת, ואז נוצרת סתירה מפורטת. אם כותבים
 "אין עוררין" זה כולל את שר המשפטים. אם שר המשפטים רשמי לערער,
 הרי שיש כאן סתירה. היות והכוונה היא לאפשר ערעור על המינוי, בין
 על-ידי שר המשפטים ובין על-ידי ועדת המינויים, אי-אפשר לכתוב באופן
 מסקני שאין עוררין.

א. ידני:
 התשובה לדברי שר בגין היא זו: גם בפני בית-
 הדין המשמעתי אין עוררין על מינויו של שופט.
 לכן סעיף 13 עומד ללא טייג. אלו שבפני בית-הדין המשמעתי אפשר להביא
 טענה שיש לסלק שופט מכהונתו מפני שהטיג את מינויו שלא כדין. על-ידי
 כך אינה מתעוררת השאלה של שופט שנפסל מלכתחילה ופסקי-הדין שנתן
 בזמן היותו שופט. זה כבר כולל בתוכו את ההוראה שפסקי-הדין שהופיא
 בינתיים בטורים בתקפה, מפני שאין ביטול המינוי אלא פיסורים.

י. הררי:
 מני מציע לכתוב במקום "שופט שנתמנה" - "שופט
 מינויו פורסם ברשומות".

הנחלט: 1. לדחות את הצעת ז. ורהפטיג.

2. לקבל את הסעיף בתיקונו של י. הררי: "שופט
 מינויו פורסם ברשומות" במקום "שופט שנתמנה".

הישיבה נועלה בטעה 10.45.